

havde søgt at karakterisere den Udvikling af Bedriftens Struktur, der er sket siden Jevons, og som maaske kunde belyses ved som tredje Dimension at sætte Kapitalinvesteringen i Relation til Arbejdet, saaledes at man søgte at følge Konsekvensen af, at der sker en Forskydning i Kapitalens Evne til at skabe Beskæftigelse fra at være væsentlig i Forbindelse med Desinvesteringen til nu at være væsentlig mere i Forbindelse med Investeringen.

Forfatteren sætter saaledes Tanker i Gang, som han ikke drager den fulde Konsekvens af, men der kan neppe være Tvivl om, at han med sin Bog dækker et Behov ikke mindst i de Krese, der har sat Handelshøjskolen i Bergen i Gang; jeg vil dog ønske, at han i kommende Udgaver ogsaa vil undersøge de rejste Spørgsmaals mere samfundsmæssige Sider og de relativt faste Omkostningers Stilling i Prispolitiken nærmere, saaledes f. Eks. Spørgsmaal om Differentialkalkulation af norske Jærnbaner og Elektricitetsværker, Spørgsmaal om standardiserede Former for Regnskaber (et Omraade, hvor der er ydet en betydelig Indsats baade i Norge og Sverrig), ligesom jeg vilde ønske mere Ligevægt mellem angelsaksisk og germansk Paavirkning.

Poul Peter Sveistrup.

BOSTADSPRODUKTIONSSAKKUNNIGAS BETÄNKANDE MED FÖRSLAG TILL LAG OM SPARFÖRENINGAR M. M. Stockholm 1935. 218 S.

BETÄNKANDE ANGÅENDE DELS PLANMÄSSIGT SPARANDE OCH DELS STATLIGA BOSÄTTNINGSLÅN (avgivet av Befolkningskommissionen). Stockholm 1936. 55 S.

Fra forskellige Sider har man i Sverige i de senere Aar interesseret sig for Planer om at fremme Opsparingen i den brede Befolkning. Interessen — der i mange Aar har været levende hos de svenske Sparekasser — har for nylig givet sig Udslag i de to ovennævnte Betænkninger, der begge — om end i mange Henseender forskellige — handler om Foranstaltninger til Fremhjælpning af den regelmæssige Opsparing.

Den førstnævnte Betænkning har sit Udspring i Ønsket om at fremme organiseret Opsparing med det Formaal at erhverve eget Hus og Hjem. Under Arbejdet kom Kommissionen til det Resultat, at der skulde organiseres Sammenslutninger af Sparere, »Spareforeninger«, over hele Landet for alle, som vilde opspare planmæssigt, d. v. s. efter en i hvert enkelt Tilfælde aftalt Plan med periodiske Indskud af en bestemt Størrelse. En saadan Plan skulde aftales i Forbindelse med et bestemt Spareformaal for hver enkelt. Spareformaalet kan være Erhvervelse af eget Hjem, men kan ogsaa angaa praktisk talt Erhvervelse af hvad som helst, naar det blot maa anses for fornuftigt. Spareren faar i en Række Tilfælde gennem sin regelmæssige Opsparing Ret til til sin Tid at opnaa en vis Kredit f. Eks. til Opførelse af eget Hus. Af mange Grunde skal Foreningen være knyttet til en Sparekasse. Det karakteristiske for Motiveringen for disse Forslag er Fremhævelsen af den planmæssige Opsparings Betydning og af, at en planmæssig Opsparing nødvendigvis for at lykkes maa være knyttet til et forud fastlagt Spareformaal.

Betænkning Nr. 2 er afgivet af Befolkningskommissionen. Den kommer til disse Spørgsmaal ud fra sin Interesse for Befolkningens Formerelse og det vil i denne Forbindelse sige for en Forøgelse af Ægteskabernes Antal, særlig i de yngre Aar. Befolkningskommissionen interesserer sig derfor særlig for at fremme den økonomiske Tryghedsfølelse gennem Opsparing

havde søgt at karakterisere den Udvikling af Bedriftens Struktur, der er sket siden Jevons, og som maaske kunde belyses ved som tredje Dimension at sætte Kapitalinvesteringen i Relation til Arbejdet, saaledes at man søgte at følge Konsekvensen af, at der sker en Forskydning i Kapitalens Evne til at skabe Beskæftigelse fra at være væsentlig i Forbindelse med Desinvesteringen til nu at være væsentlig mere i Forbindelse med Investeringen.

Forfatteren sætter saaledes Tanker i Gang, som han ikke drager den fulde Konsekvens af, men der kan neppe være Tvivl om, at han med sin Bog dækker et Behov ikke mindst i de Krese, der har sat Handelshøjskolen i Bergen i Gang; jeg vil dog ønske, at han i kommende Udgaver ogsaa vil undersøge de rejste Spørgsmaals mere samfundsmæssige Sider og de relativt faste Omkostningers Stilling i Prispolitiken nærmere, saaledes f. Eks. Spørgsmaal om Differentialkalkulation af norske Jærnbaner og Elektricitetsværker, Spørgsmaal om standardiserede Former for Regnskaber (et Omraade, hvor der er ydet en betydelig Indsats baade i Norge og Sverrig), ligesom jeg vilde ønske mere Ligevægt mellem angelsaksisk og germansk Paavirkning.

Poul Peter Sveistrup.

BOSTADSPRODUKTIONSSAKKUNNIGAS BETÄNKANDE MED FÖRSLAG TILL LAG OM SPARFÖRENINGAR M. M. Stockholm 1935. 218 S.

BETÄNKANDE ANGÅENDE DELS PLANMÄSSIGT SPARANDE OCH DELS STATLIGA BOSÄTTNINGSLÅN (avgivet av Befolkningskommissionen). Stockholm 1936. 55 S.

Fra forskellige Sider har man i Sverige i de senere Aar interesseret sig for Planer om at fremme Opsparingen i den brede Befolkning. Interessen — der i mange Aar har været levende hos de svenske Sparekasser — har for nylig givet sig Udslag i de to ovennævnte Betænkninger, der begge — om end i mange Henseender forskellige — handler om Foranstaltninger til Fremhjælpning af den regelmæssige Opsparing.

Den førstnævnte Betænkning har sit Udspring i Ønsket om at fremme organiseret Opsparing med det Formaal at erhverve eget Hus og Hjem. Under Arbejdet kom Kommissionen til det Resultat, at der skulde organiseres Sammenslutninger af Sparere, »Spareforeninger«, over hele Landet for alle, som vilde opspare planmæssigt, d. v. s. efter en i hvert enkelt Tilfælde aftalt Plan med periodiske Indskud af en bestemt Størrelse. En saadan Plan skulde aftales i Forbindelse med et bestemt Spareformaal for hver enkelt. Spareformaalet kan være Erhvervelse af eget Hjem, men kan ogsaa angaa praktisk talt Erhvervelse af hvad som helst, naar det blot maa anses for fornuftigt. Spareren faar i en Række Tilfælde gennem sin regelmæssige Opsparing Ret til til sin Tid at opnaa en vis Kredit f. Eks. til Opførelse af eget Hus. Af mange Grunde skal Foreningen være knyttet til en Sparekasse. Det karakteristiske for Motiveringen for disse Forslag er Fremhævelsen af den planmæssige Opsparings Betydning og af, at en planmæssig Opsparing nødvendigvis for at lykkes maa være knyttet til et forud fastlagt Spareformaal.

Betænkning Nr. 2 er afgivet af Befolkningskommissionen. Den kommer til disse Spørgsmaal ud fra sin Interesse for Befolkningens Formerelse og det vil i denne Forbindelse sige for en Forøgelse af Ægteskabernes Antal, særlig i de yngre Aar. Befolkningskommissionen interesserer sig derfor særlig for at fremme den økonomiske Tryghedsfølelse gennem Opsparing

i de unge Aar (20—30 Aars Alderen) hos de Befolkningsklasser, hvis Indtægter i disse Aar er relativt store; og det paavises i Betænkningen, at der her først og fremmest er Tale om Arbejderklassen. I Modsætning til den førstnævnte Kommission, anser Befolkningskommissionen Spareformaalets Betydning for Opsparings Betydning for underordnet og lægger alene Vægt paa at faa de unge ind paa den regelmæssige, planmæssige Opsparing af visse periodiske Beløb. Organisationen til Løsning af denne sidste Opgave kan være forholdsvis enkel og dens Arbejde bliver af mere almen Art, i Traad med den af de svenske Sparekasser i Forvejen drevne Sparepropaganda. Da der ikke derved kommer noget særligt kreditgivende Organ frem — saaledes som ved den førstnævnte Kommissions Planer — foreslaar Befolkningskommissionen særlige Laan fra det Offentlige til »Bosættelse« (baade til Hus, Indbo o. s. v.) til almindelig Rente og med en meget kort Løbetid (f. Eks. 4 Aar); mon ikke for kort?

Ud fra danske Forhold knytter Interessen for disse to Betænkninger sig særlig til den indgaaende Drøftelse af den planmæssige og den formaalsbestemte Opsparing. Begge Betænkninger er i saa Henseende overmaade interessante.

Jens Toflegaard.

INTERNATIONAL TRADE IN CERTAIN RAW MATERIALS AND FOODSTUFFS BY COUNTRIES OF ORIGIN AND CONSUMPTION, 1935. League of Nations, Genève, 1936. 146 S.

Det under ovenstaaende Titel for nylig offentliggjorte Værk indeholder en Sammenfatning af Enkeltheder vedrørende Importens Oprindelse for 42 Lande, som tilsammen driver henved fem Sjettedele af Verdens samlede udenrigske Vareomsætning. Paa samme Tid har Problemet om Sikring af en tilfredsstillende Fordeling af de til industrielt Brug nødvendige Raastoffer frembudt Vanskeligheder, som vil give Anledning til Drøftelse Verden over. Disse to Forhold er i en vis Forstand ganske uden indbyrdes Forbindelse. Men det er muligt, at om man ikke havde tillagt det sidstnævnte Forhold saa alvorlig Betydning, vilde den første Sag ikke have faaet saa god en Støtte hos Regeringerne i Størsteparten af de 42 Lande, som Tilfældet faktisk har været. Det synes at vinde mere almindelig Tilslutning, at tilfredsstillende Resultater opnaas ikke ved, at ethvert Land gør, som det lyster, m. H. t. Registreringen af de internationale Varebevægelser. Thi hvert af de samhandlede Lande har en vis Interesse ikke blot i sin egen Opgørelse af Varestrømmen over dets Grænser, men ogsaa i de Opgørelser, andre Lande foretager over deres internationale Handel. Navnlig behøves der ikke nogen egentlig teknisk Undersøgelse af de faktisk foreliggende Opgørelser for at fastslaa, at de fleste Eksportlande ikke gennem den officielle Eksportstatistik kan skaffe sig tilstrækkelig udtømmende og paalidelige Oplysninger om Beliggenheden og Udvideligheden af Markederne for deres Udførselsvarer. Dette gælder i ganske særlig Grad, hvor Talen er om Jordens, Skovens og Minens Raaprodukter. Ændring af Ladningens Bestemmelsessted, medens Skibet krydser Oceanet, Videreforsendelse af Varerne fra de Havne, hvori Udlosning sker, Oplagring af Varerne i Lande, hvor de hverken er produceret eller skal konsumeres, eventuelt efterfulgt af Iblanding af lignende Produkter andetstedsfra, forinden de sendes til næste Bestemmelsessted — alt dette er Eksempler paa Enkeltheder, som undslipper